У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 121. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛИПНЯ (JULY) 1970 No. 121. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 2 липня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИК УРЯДУ НАЗИВАЄ несправедливим твердження негритянського провідника про те, що Уряд президента Ніксона є „протинегритянський". На Конвенції Товариства для Поступу Кольорових Народів голова цього Т-ва Єпископ Стівен Дж. Спотсвуд виголосив був повище оскарження республіканського Уряду. Головний зв'язковий урядовець Президента з представниками оборонців громадянських прав Ліонард Ґармент вислав негайно депешу до Єпископа Спотсвуда, в якій стверджується, що Президент і ним очолюваний Уряд зобов'язані дбати про те, щоб кожний американець міг мати однакові можливості життя і вони рішені здійснити цю ціль. Ґармент твердить, що Єпископ Спотсвуд діяв несслушно, коли оскаржував Уряд в антинегритянському становищі.

МІС РАХЕЛЬ КАРСОН ВИДАЛА в 1962 році книжку під заг. „Мовчазна весна", яка заалярмувала вже тоді науковців - спеціялістів та всіх, що люблять природу, бо авторка писала про те, як людина різними хемікаліями нищить природу, птахів, комах і риб, і як це потім мститься на здоров'ї людини. Панна Карсон працювала в Департаменті Внутрішніх Справ; вона померла від пістряка в 1964 році. Тепер секретар внутрішніх справ Волтер Дж. Гіккел відкрив природне сховище для птаства, звірят і всякої дичини в лісах біля Веллсу в стейті Мейн, що носить ім'я „сховище ім. Рахелі Карсон". На цій урочистості було коло 200 осіб — любителів природи та прихильників програми гарного й здорового довкілля.

КОЛИШНІ СПІВРОБІТНИКИ президента Джана Ф. Кеннеді не мають щастя у виборах, стараючися здобути виборні становища в Конгресі або в стейтових Леґіслятурах. Прізвище Кеннеді стратило ту „магічну силу", яку воно мало ще перед нещасливим випадком сенатора Едварда М. Кеннеді та панни Джо Мері Копечне 18 липня 1969 року. Та й перед тим роком програли вибори такі співробітники президента Кеннеді, як П'єрр Салінджер і Кеннет О'Доннелл. Цього року не мали успіху у правиборах Теодор С. Соренсен і Джан Ф. Гленн, хоч вони підкреслювали у правиборчій кампанії свою близькість до колишнього президента. Соренсен казав на реклямових плякетах писати: „Джан Кеннеді йому довір'яв". Але виборцям це не заімпонувало.

ВИНАЙШОВ МЕХАНІЧНЕ СЕРЦЕ, яке не потребує електрики ані атомової енергії, щоб битися. Нюйоркський інженер Джозеф Ля Русса опатентував це серце під ч. 3,518,702. Воно користується силою організму — рухами 12 до 16 разів на мінуту. Цей віддих буде перемінений на 60 до 70-ох ударів цього механічного серця. Винахідник випробував своє механічне серце на собаці в Медичному Центрі Корнелл в Ню Йорку і ствердив, що діяфрагма і реберна клітка мажуть дати цьому механізмові доволі рушійної сили, щоб механічне серце могло битися.

ДЕЙВІДА БЕН ҐУРІОНА ПЕРЕВЕЗЛИ хворого до шпиталю: Дейвід Бен Ґуріон був першим довголітнім прем'єром Ізраїлю. Він має тепер 83 роки.

У СВІТІ

У ЛЮКСЕМБУРҐУ РОЗПОЧАЛИСЯ у вівторок 30 червня ц. р. давно заповіджені переговори між 6-ма членськими державами Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) та Британією, Ісляндією, Данією і Норвегією, які зголосили бажання приступити до тієї найбільшої західньо - европейської економічної організації. Переговори будуть довгі й трудні, при чому головну трудність становить узгіднення продукції і цін сільського господарства. Якщо ті чотири держави приступлять до ЕЕС, то вона охоплюватиме 250 мільйонів людей, а коли закінчаться невдачею, то це погано відіб'ється і на політичній єдності західньої Европи.

ІЗРАЇЛЬСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ВТРАТИЛО у своєму рейді проти єгипетських позицій на західньому узбережжі Суезького каналу в дні 30 червня ц. р. — 4 джети, з яких два були літаками типу „Фантом". Трьох ізраїльських пілотів єгипетські араби взяли в полон. Це була найбільша втрата ізраїльського летунства в одному дні від часу закінчення війни в 1967 році.

ЧЕСЬКІ ДИПЛОМАТИ НЕ КВАПЛЯТЬСЯ вертатися до ЧССР, якщо отримують таке завізвання з Праги. Вже три такі дипломати радше „вибрали свободу" й просили дані чужі держави дати їм право азилю, аніж рискувати переслідуванням збоку теперішнього сталінського чехословацького режиму. У Вашингтоні зробив це Антонін Ненко, другий секретар амбасади ЧССР, — у Копенгазі — зробив це Антон Васек, а в амбасаді ЧССР в Об'єднаних Націях — Їрі Млядек. Чеські власті вишукують тепер лібералиних „опортуністів" в своєму закордонному дипломатичному корпусі у ході „вичищування" їх з усього державного апарату.

ФРАНЦІЯ ПЕРЕВЕДЕ в п'ятницю 3 липня ц. р. штучний вибух водневої бомби над острівцем Муруроа в Полінезійському архіпелягу в південній частині Тихого океану. Бомбу скинуть з бальону у висоті 600 ярдів над землею. На інспекцію останніх приготувань до того важливого експерименту і щоб приглянутись йому — відлетів із Парижу на Далекий Схід французький військовий міністер Мішель Дебре. Далекосхідні держави безуспішно протестували проти того експерименту.

В ГААЗІ У ГОЛЛЯНДІЇ ЗАКІНЧИЛАСЬ 2-тижнева міжнародна конференція Організації для справ харчів і хліборобства Об'єднаних Націй з участю 1.500 делеґатів із 100 країн світу. В прийнятій наприкінці декларації конференція скаржилась, що бюджет названої Організації, одної з автономних аґенцій Об'єднаних Націй, нараховує акуратно стільки, скільки коштує один новітній підводний човен.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД НІҐЕРІЇ ПЕРЕЙНЯВ на власність держави всі установи, школи і т. і., створені на території колишньої Біяфри за її самостійного існування під час громадянської війни. Ніґерський Червоний Хрест закінчив свою допомогову акцію на терені кол. Біяфри.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВИТЬСЯ У СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ

З уваги на Свято Незалежности 4-го липня, „Свобода" з тією датою не появиться. Чергове число „Свободи" друкуватиметься в понеділок з датою вівтірка, 7-го липня.

АМЕРИКА НЕ ВІДСТУПИТЬ ВІД ПРИНЦИПУ САМОВИЗНАЧЕННЯ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ

Лос Анджелес. — Президент Ніксон ствердив, що комунізм у світі — в Комуністичному Китаї, Совєтському Союзі, Північній Кореї чи в будь котрій іншій країні — не прийшов до влади внаслідку свобідно висловленої волі народу і тому заповів, що право південно-в'єтнамського народу свобідно вирішити свою долю є одиноким принципом, від якого Америка не відступить в переговорах з Північним В'єтнамом та В'єтконґом. Президент Р. Ніксон відповідав впродовж одної години на запити представників трьох американських радіо-компаній, при чому цей панель, переведений в студії Америкен Бродкестінґ Компані в Лос Анджелесі, був передаваний в середу 1-го липня цього р. на телевізії. На вступі Президент склав коротку заяву, в якій повідомив про призначення ним довголітнього американського амбасадора, Дейвіда К. Бруса, на голову американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам. Дейвід К. Брус, демократ, є одиноким дипломатом, який був амбасадором у Західній Німеччині, Франції й Британії. Після розмов з Президентом та участи на засіданні Крайової Ради Безпеки в наступному тижні — Брус обійме 1 серпня ц. р. своє становище на Паризькій конференції про В'єтнам. Брус призначений на місце амбасадора Габіба, який прийшов після відходу Генрі Кебота Ладжа: комуністи твердили, що Габіб не має належного авторитету для ведення переговорів.

Більшість запитів і відповідів на тому панелі стосувалися В'єтнаму та взагалі Південної Азії. Президент заперечив газетну вістку, нате б Америка погоджувалася на узгіднення з комуністами коаліційного уряду у Південному В'єтнамі. Зате він потвердив давнє становище американського Уряду, що коли вільні вибори у Південному В'єтнамі допустять комуністів до коаліційного уряду, або навіть дадуть повну перемогу комуністам — то Америка й теперішній південно-в'єтнамський уряд визнають такий вислід. Однак Президент висловив глибокий сумнів, чи південні в'єтнамці, між ними 850.000 втікачів переживши страхіття комуністичного терору у Північному В'єтнамі та згодом у Південному захочуть обрати комуністичну владу. Він покликався на свої розмови з усіма найвідповідальнішими лідерами всіх південно-азійських і далеко-східніх країн, які одностайно висловлювали великий острах з приводу ситуації, яка настала б після капітуляції Америки перед комуністами у В'єтнамі та одностороннього відкликання всіх американських військ. Він ствердив, що це було б великим послабленням моральної сили вільного світу та підбадьоренням комуністичної аґресії. Президент заявив, що він не плянує висилання знову до Камбоджі американського війська, але відмовився ствердити категорично, що такого не буде ніколи й при ніяких обставинах.

Наприкінці того панелю президент Ніксон заявив, що ситуація на Близькому Сході загрозливіша для вільного світу, як у Південній Азії, бо вона знаходиться „на курсі зудару" двох великодержав. Тому заповів, що З-СА будуть старатися за збереження мілітарної ревноваги на Близькому Сході та вживатимуть всіх заходів, щоб осягнути там справедливий мир. Щодо замирення у В'єтнамі, то він ствердив, що комуністи дотепер не подали ніякого знаку, безпосередньо ані посередньо, що вони готові відмовитись від свого непоступливого і впертого становища та вимоги повної капітуляції Америки, але висловив надію, що комуністи таки приступлять до ділових розмов на базі: негайно воєнного перемир'я, згоди щодо відкликання всіх чужих військ та переведення вільних виборів під міжнародною контролею.

ЗНАЙШЛИ „ПОЛОВЕЦЬКУ ВЕНЕРУ"

Біля „штучного моря" Бритай у Лозівському районі Харківської області вода дуже підмила берег, і учні місцевої школи побачили в землі дивну статую. Прибула з Харківського обласного музею комісія оглянула знахідку і встановила, що це — унікат: кам'яна жінка в одязі — „Половецька Венера".

Світовий Конґрес Молоді відбудеться в Ню Йорку

Ню Йорк. — Понад 700 делеґатів з усіх країн світу візьмуть участь в Світовому Конґресі Молоді, який відбудеться тут в днях 9 - 18 липня під спонзорством Організації Об'єднаних Націй, згідно з рішенням Генеральної Асамблеї з 31-го жовтня 1969 року. Делеґати, вік яких не сміє переходити 25 років, почнуть з'їжджатися до Ню Йорку вже в понеділок, 6-го липня, щоб взяти участь в передконґресових інформаційних нарадах. Кожна держава - член ООН має право вислати п'ять делеґатів. Крім цього, комісія плянування може допустити до участи в конґресі додаткових 126 представників міжнародних молодечих організацій з різних частин світу. Програма конґресу передбачає ряд сесій, серед них кілька пленарних, які будуть відкриті для ширшого загалу. На засідання комісій будуть допущені тільки делеґати та акредитовані Організацією Об'єднаних Націй спостерігачі, як рівнож опікуни-добровольці з місцевої молоді, які опікуватимуться делеґатами під час їхнього побуту в Ню Йорку.

Комісія плянування повідомила, що ще принимається зголошення до групи опікунів-добровольців, при чому вимагається знання чужоземних мов, а вік аплікантів — як і делеґатів — обмежений до 25 року життя. Зголошуватися можна безпосередньо в будинку ООН. Делеґати мешкатимуть у приміщеннях Гантер Коледжу та Ню-Йоркського Університету при Вашингтон Сквер. Серед загальних тем, які розважатиме конґрес є: світовий мир, соціяльно-економічний розвиток людства, освіта та відношення людини до її природнього оточення. Ці загальні теми розділені на ряд специфічних проблем, що їх розглядатимуть поодинокі комісії. Тут включені питання колонізлізму, расизму, імперіялізму, людські права, зріст населення, урбанізація, природні багатства, комунікація тощо.

Беручи до уваги суть Конґресу та передбачену участь в ньому делеґатів з усіх країн світу, комісія молоді при Українському Конґресовому Комітеті Америки відбула надзвичайне засідання в середу, 1-го липня, в домі Організацій Українського Визвольного Фронту, за участю представників молодечих організацій, які працюють в системі УККА. Після зреферування справи Конґресу координатором молодечих організацій УККА інж. М. Семанишином та мґр. Зеноном Сниликом, редактором „Українського Тижневика", представники молоді рішили перевести інформаційну ак-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Совєти стали поступливішими щодо замирення на Близькому Сході

Об'єднані Нації. — На нараді амбасадорів чотирьох великодержав в Об'єднаних Націях в минулу середу 1-го липня ц. р. в помешканні совєтської делеґації — совєтський амбасадор Яков Малік заявив, що СССР сприяє проголошенню „формального стану мира" між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Той „формальний стан мира" не був би підписанням мирового договору, але й обов'язував би обидві сторони зберігати точки договорення. Згодом Малік покликався на прецедент подібного закінчення війни між СССР і Японією: між ними нема дотепер мирового договору, але на тій основі, що вони проголосили відповідні декларації — нав'язано нормальні дипломатичні взаємини. Зрештою, ніхто з учасників тієї наради не подав ніяких інформацій щодо конкретних точок, на базі яких могло б прийти таке проголошення „стану мира", але західні коментатори вбачають у тому виступі Маліка доказ, що Москва таки не хоче нової ізраїльсько-арабської війни і схиляється до мирового поладнання конфлікту. Вказував би на це також той факт, що єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер продовжив своє перебування в Москві до наступного тижня: видно, що совєтське становище не покривається з становищем арабських максималістів і що між представниками Єгипту та СССР ведуться поважні розмови.

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ!

У нашій пресі, як і в публічних виступах та в приватних розмовах можна прочитати і почути багато тривожних завваг, що наша молодь відчужується, американізується, нехтує своїм родом і своєю культурою. Очевидно, що й таке трапляється, але є багато світлих подій, зокрема в громадах, де ця молодь має відповідну опіку. Це можна сказати зокрема про Школу Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракюзах під дирекцією пані Марії Логазової. Зворушливим доказом цього може послужити ця фотознімка, яку діти цієї школи надіслали до журналу „Веселка" із супровідним листом, в якому сказано: „Дорога „Веселко"! Ми, учні Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракюзах, які є передплатниками „Веселки", хочемо, щоб ти нас побачила. Тому зробили ми спільну фотознімку і посилаємо її тобі. Ми дуже любимо тебе читати, бо ти дуже цікава. Ти нам дуже близька, бо писана нашою рідною мовою. Ми закінчили тепер шкільний рік в українській і американській школі, одержали гарні свідоцтва і з тієї нагоди шлемо тобі наш щирий привіт!" Ні, козацькому роду справді нема переводу!

Сподіваються 400,000 осіб в „Дні Пошани Америки" у Вашинґтоні

Вашинґтон. — Голова Крайового Комітету для вшанування „Дня Пошани Америки" відомий актор Боб Говп заявив, що він сподівається, що до столиці в дні 4-го липня прибудуть найменше 400.000 осіб, що буде найчисленнішою маніфестацією, яка колинебудь була у Вашинґтоні. Говп сказав на пресовій конференції, що це буде „неполітична маніфестація", бо люди хочуть забути свої турботи в цьому великому дні своєї історії. Під час широкої програми не буде протиурядових виступів. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд та сенатор демократ Джордж МекГоверн погодилися на ту програму „Дня Пошани Америки", яку їм предложили організатори актори Боб Говп і євангельський проповідник Біллі Ґреґем, який відправить Богослужбу під пам'ятником Лінкольнові. По полудні програма відбудеться під пам'ятником Вашинґтонові. Нею керуватиме Боб Говп. Досі найбільші маси людей були на поході д-ра Мартина Лютера Кінґа до Вашинґтону в 1963 р. і на демонстрації Мирового Мораторіюму в листопаді 1969 р., коли до столиці прибули були коло 250.000 осіб (1963 р.) і коло 300.000 (1969р.).

Президія УНРади відбула пленарне засідання

Мюнхен (М. А.). — 27-го червня відбулося тут пленарне засідання Президії Української Національної Ради, скликання якого очікували з нетерпінням, бо воно мало полагодити кілька пекучих питань. Як відомо, після вислову недовір'я голові Виконавчого Органу (ВО) УНРади д-рові Фіґолеві, Українське Національно-Демократичне Об'єднання (УНДО), Організація Українських Націоналістів закордоном (ОУНз) і група Українська Революційно - Демократична Партія (УРДП), яка коляборує з ними, стали в опозицію до новопризначеного ВО на чолі з інж. С. Довгалем Українська Соціялістична Партія (УСП). Намагаючись здобути більшість і провести свого ставленика на посаду голови ВО, УНДО відкликало з своєї фракції д-ра В. Федорунчука, що голосував у ВО проти д-ра Фіґоля. Те ж саме прагнула зробити УРДП з проф. Собчинським, який заступає цю партію в Президії, де він також подав голос проти колишнього голови ВО. Але ці спроби були марними.

Д-р В. Федорончук, покликуючись на опубліковану свого часу в пресі постанову УНДО про потребу скликання з'їзду УНДО, за допомогою ініціятивної групи з членів цієї партії ще в краю, провів референдум, який показав, що ред. М. Добрянський, пропаґатор співпраці з ОУНз і лівицею УРДП, та його прихильники опинилися в меншості. Обрана кореспонденційним шляхом управа УНДО висловилася проти співпраці з Українською Головною Визвольною Радою (УГВР), ОУНз, що, мовляв, спрямована на ліквідацію Державного Центру УНР, відкликала з УНРади при-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Андрій Добрянський виступить на Союзівці цієї суботи

Союзівка. — В найближчу суботу, у велике американське Свято Незалежности 4-го липня, виступить на цій оселі Українського Народного Союзу соліст Метрополітальної Опери Андрій Добрянський, якому на фортепіяні акомпаніюватиме маестро Роман Стецура. Концерт відбудеться в концертовій залі „Веселки" після вечері. Опісля буде забава при звуках оркестри „Амор" із співом І. Раковського. В п'ятницю, 3-го липня, буде на Союзівці інавґураційний виступ її власного танцювально-вокального ансамблю „Соловейки", що його створили затруднені під час літнього сезону на Союзівці студенти: Маруся Штинь, Володимир Добущак, Роман Строцький, Маруся Вишинська та інші. Ансамблем проводить Ірина Біскуп, яка також диригує оркестрою, що грає до танців під час тижня. В п'ятницю після імпрези відбудеться традиційний вибір „кралі тижня" Союзівки.

„БЕЗДАРНІ ШЛЯГЕРИ" ЧЕРЕЗ УКРАЇНСЬКЕ РАДІО

„Культура і Життя" з 25 червня в замітці „Мода і життя" звертає увагу „Українському Радіо" в Києві і „Республіканській студії телебачення", що вони заповнюють свої музичні програми „бездарними шлягерами під завивання джазу, які не співаються, а шепочуться у мікрофон". Газета виступає проти такої „моди" й додає: „Які ж бо перлини пісенної творчости лежать у різних збірниках, а скільки їх ще не записано, в народі" та закликає частіше звертатись до велетенської української співочої скарбниці.

Д-р Роман Кичун згинув в автомобільній катастрофі в Африці

З Лондону інформують, що в дні 23-го травня згинув на 57-му році життя в нещасливому автомобільному випадку в місті Абіджан, столиці республіки Побережжя Слонової Кости, св. п. доктор медицини Роман Кичун, який проживав в тому місті з родиною, виконуючи лікарську практику в різних містах Африки. Св. п. д-р Роман Кичун походив з відомої патріотичної української родини в Станиславові й сам брав живу участь в українському житті, бувши активним членом „Обнови" та учасником багатьох міжнародних з'їздів. Похорон відбувся в місті Абіджан 26-го травня ц. р. Покійний осиротив дружину Ольгу з Василевих та дітей Ірину, Антоніну, Юрка і Марію-Христину.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР СВ. П. ВОЛ. ХОЛЕВЧУК

Ню Йорк. — В середу, 1-го липня, тут помер на 66-му році життя св. п. Володимир Холевчук, відомий культурно-освітній діяч в Кутах у Західній Україні. Від часу поселення в Ню Йорку був членом хору „Думка". Панахида за спокій душі Покійного буде відправлена в п'ятницю, 3-го липня, о год. 8.30 в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вулиці і тоді також буде повідомлення про невизначений ще час похорону. Осиротив дружину Марію.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свято Незалежности

Нема для народу нічого більшого, ліпшого, величнішого і радіснішого, як встановлення його незалежности. Недарма упродовж історії багато ґенерацій кров свою проливали й приносили найвищу жертву — жертву життя, щоб цю незалежність здобути, оборонити і закріпити. Не впала вона з неба і американському народові. Великий день 4-го липня 1776-го року, отже 194 роки тому, коли 13 американських стейтів зірвали свою колоніяльну залежність від Великої Британії і проголосили свою незалежність, належить до таких найсвітліших і найвеличніших днів в історії не тільки Америки, але й світу.

Історія відома. Тягарі і несправедливості, що виплинали із колоніяльної залежности від зовнішніх володарів, спонукали провідних діячів і населення 13 оригінальних стейтів посягнути по своє основне, Боже і людське право, в повній свідомості, що за нього треба буде боротися. Так і сталося. Тепер з перспективи 194 років, які проминули від вікопомного 4-го липня 1776-го року, ми ще більше і ще яскравіше бачимо, що цей день в кожному відношенні повинен бути святом, справжнім національним американським Великоднем.

Писав колись польський поет, що батьківщина — як здоров'я, і тільки той знатиме як її шанувати, хто її втратить. Ніхто краще від українців не здає собі з цього справи. Американська незалежність 194 роки тому, як і українська 52 роки тому, була проголошена з найбільш ідеалістичних мотивів. В одному й другому випадку нарід не тільки бажав втекти від ярма, але звільнитись на те, щоб могти творити, могти свобідно розвиватись, творити нові вартості, поступати вперед. Америка за 194 роки незалежности розвинулася у найбільшу потугу світу, створила найбільший добробут для свого народу, перерішила перемогу в двох світових війнах, занесла свій прапор і витиснула свою стопу на поверхні Місяця, — щоб згадати тільки наймаркантніше. Все це і безліч іншого завдячує вона, а з нею й світ її незалежності, завдячують тому, що сталося 4-го липня 194 роки тому.

Добре сталося, що цьогорічне Свято Незалежности 4-го липня відзначатиметься під гаслом пошани до Америки. Її справді є за що шанувати. 4-го липня дає добру нагоду, щоб це пригадати.

Камбоджа і мир

У своєму широкому звідомленні до народу про двомісячну воєнну кампанію в Камбоджі — президент Ніксон сполучив дві справи: оцінку тієї кампанії та замирення в Південній Азії. Оцінивши збройну інтервенцію ЗСА і Південного В'єтнаму в Камбоджі, як акт, що його спровокували самі комуністи своєю безпардонністю, з якою використовували територію тієї невтральної, мілітарно слабої південноазійської держави, як свою випадову й постачальну базу у війні проти Південного В'єтнаму. Ніксон був обережний у пророкуванні майбутніх подій. Він не виключив, що „при значних зусиллях" Північний В'єтнам зможе відбудувати ті постачальні бази. Він кількакратно підкреслював упертість, непоступливість та експансивний максималізм північнов'єтнамських комуністів, давши цим зрозуміти, що вони можуть проявити ці свої риси й у майбутньому. Все ж він поновив знову на їх адресу заклик припинити війну й розпочати ділові мирові розмови, при чому обіцяв знову „бути гнучким" і мати на увазі „справедливі вимоги й інтереси всіх заінтересованих сторін".

Нема сумніву, що двомісячна воєнна інтервенція у Камбоджі принесла стратегічні й тактичні користі, знищивши прикордонні комуністичні бази й завдавши ворогові великих утрат в людях, зброї, матеріялах і харчах. Але існує поважний сумнів, чи цей успіх матиме далекосяжне значення: адже фактом є, що, відтиснені від кордонів Південного В'єтнаму, комуністичні війська, скріплені новими полками з Північного В'єтнаму, зайшли вглиб Камбоджі, окупували всю північно-східню частину тієї країни і загрожують столиці Пном Пеневі. Існує сумнів, чи вдержиться антикомуністичний уряд Лона Ноля в Камбоджі, себто, чи вдасться йому у приспішеному темпі настільки збільшити, вишколити й озброїти свою кволу армію, щоб вона могла ставити чоло здисциплінованій, модерно озброєній та надиханій фанатичним духом комуністичній армії.

През. Ніксон старається переконати комуністів, що вони все одно ані не здобудуть воєнної перемоги, ані не осягнуть згоди Америки на політичну капітуляцію. Тому, мовляв, найкраще для всіх сторін — миритися. Чи цей останній апель Ніксона матиме успіх — покаже теж найближча майбутність.

ПАРЛЯМЕНТСЬКІ ВИБОРИ В БРИТАНІЇ

Лондон. — 19-го червня ц. р. на подвір'я королівського палацу Бакінґгем у Лондоні заїхала автомашина, з якої висіло двоє мужчин. Перший з них пішов до палацу, а другий, темноволосий, середнього росту, повернувши в другий бік, крізь в'їздову браму відійшов у місто. Останній це був інспектор Скотленд Ярду Гордон Фрасер, обов'язком якого було, у характері приватного детектива, охороняти прем'єра Гаролда Вільсона.

З хвилиною в'їзду автомашини на подвір'я королівського палацу служба інсп. Фрасра закінчилась, бо мужчина, який пішов до палацу, був Гаролд Вільсон, лідер лейбористської партії і британський прем'єр в останніх роках, який, програвши 18 червня парляментські вибори, перестав бути прем'єром і оце приїхав до британської королеви доконати свого останнього службового акту — передати їй печатки свого уряду.

Таким чином четвертий з ряду лейбористський уряд Великобританії перестав існувати. Його наслідником став уряд консерватистів, на чолі з Едвардом Гітом, який виграв вибори.

Програ лейбористів у парляментських виборах була не тільки несподіванкою для всіх, а просто сенсацією, яку можна порівняти тільки з сенсаційною перемогою Г. Трумана в президентських виборах над своїм суперником Т. Дюї.

Сенсаційною ця програ була тому, що все вказувало на перемогу лейбористів: перед парляментськими виборами лейбористська партія здобула знамениті осяги у муніципальних виборах, відібравши багато мандатів від консерватистів: перед і під час виборчої кампанії три аґенства для виявлення публічної опінії провіщали лейбористській партії велику більшість голосів у виборах.

На основі власне цих фактів прем'єр Вільсон рішився призначити вибори на 14 червня, а не, як виходило б із нормального порядку справ і як йому дехто з його видатних співробітників дораджував — на жовтень ц. р.

І так розпочалася виборча кампанія, прикметними рисами якої було те, що ні одна з партій не вела своєї кампанії під ідеологічними кличами і також проблеми зовнішньої політики були майже цілковито відсутні. Лише злегка заторкувалося справи оборони держави і участи Британії у світовій політиці.

Як підкреслювала преса і радіо, виборча кампанія була ведена не за ідеї, не за програми, а за особи — Вільсона і Гіта. Обидва вони у своїй виборчій кампанії найголовнішу, майже виключну увагу звертали на внутрішньобритійські економічні проблеми.

Лейбористи записували собі на добро факт, що, успадкувавши по консерватистах 800мільйоновий борг, не тільки зуміли його сплатити, але й привели до порядку фінанси держави і створили умовини для дальшого економічного розвитку країни, внесли поважний вклад у поліпшення суспільного забезпечення, запланували реформу шкільництва, ввели закон, що зрівнює платні жінок з платнями мужчин, започаткували акцію у справі боротьби з „дикими страйками".

Головними закидами консерватистів проти уряду був ріст безробіття і цін, неспроможність його провести ефективне законодавство у справі обмеження „диких страйків" і факт, що економічний стан країни настільки погіршився, що за кілька місяців може прийти інфляція.

Консерватисти, виграваючи закидом росту цін, твердили, що це відчувають і будуть відчувати найбільше домашні господині, і тому вони власне повинні голосувати за консерватистів, які є за зниження податків і стримання росту цін.

Протягом виборчої кампанії і Вільсон і Гіт поводили себе самопевно, заявляючи, що їх партії виграють вибори, а інші лейбористські лідери, хоч приватно признавали, що виграють не надто великою більшістю, твердили, що все таки вибори виграють.

Доказом с а м о певности лейбористів була стаття в органі лівого крила лейбористської партії, тижневику „Трібюн" з 19 червня, в якій у навечер'я виборів писалось:

„Якою великою ми можемо зробити поразку консерватистів? Якою великою ми можемо зробити перемогу для проґресу Британії? Оцє два питання, що повинні бути на устах кожного соціяліста, коли він чи вона будуть робити все, для того, щоб осягнути якнайбільше лейбористських голосів. Бо тепер стає ясно, що ці вибори можуть стати вододілом у британській політиці. Коли поразка консерватистів буде відповідно великою, то ця найбільш хитра і спритна в Европі партія одержить удар, з якого не скоро видужає".

Але, не зважаючи на успіх лейбористів у муніципальних виборах, прихильні для них вислідн опитувань публічної опінії, їхні безсумнівні осяги у веденні держави за останні 6 років, не зважаючи на самопевність Вільсона та його партійних товаришів, вже перші висліди голосування з поодиноких виборчих округ, одержані перед 12 годиною ночі у дні виборів, були для лейбористів зловісними. А остаточні висліди голосування принесли їм повну поразку і блискучу перемогу консерватистам: консерватисти мають 330 послів, лейбористи — 287, ліберали — 5, інші разом — 8. В такий спосіб консерватисти одержали в парляменті абсолютну більшість 33 голосів і, згідно із звичаєм, Вільсон склав на руки королеві димісію свого уряду, а королева доручила створити новий уряд лідерові консервативної партії Едвардові Гіттові.

Яка ж була причина такого сенсаційного висліду виборів?

Їх було декілька. Вже самі лейбористські лідери признають після виборів, що одною з причин їх поразки було самозаспокоєння у рядах і в проводі партії, мовляв, чи буду голосувати чи ні — ми і так виграємо. Внаслідок цього і партійний апарат не попрацював як слід, тим більше, що не прийшов він ще повністю до себе після напруженої кампанії у недавніх муніципальних виборах.

Не можна ще сказати, в якій мірі причинились до їх поразки нові виборці — більше 3-ох мільйонів молоді у віці від 18 до 21 років, яка на основі нового закона дістала вперше право голосування у виборах.

Але нема сумніву, що ріст безробіття, ріст цін і небезпека інфляції таки серйозно стурбували виборців, бо всі ці справи вони відчувають на власній шкірі.

Щождо партійного апарату консервативної партії та її прихильників, то вони добре і жертвенно попрацювали в терені.

Перед к о нсерватистами стоять нелегкі завдання.

Р. Ч.

Степан Женецький

КУДИ ПІДЕ ЯПОНІЯ?

22-го червня ц. р. зайшла важлива подія у відносинах між ЗСА і Японією: скінчився перший період 10-річного американсько - японського оборонного договору, на підставі якого ЗСА мали відповідати за безпеку Японії. Тепер цей договір, хоч і далі зобов'язує, може бути уневажнений обома сторонами після 12-місячного виповідження.

Перед Японією виникла поважна проблема: в який спосіб найкраще запевнити свою безпеку проти зовнішньої аґресії? Під сучасну пору Японія стала такою економічною потугою і рівночасно має вже такий великий вплив на політичний уклад в Азії — на Азійську Раду та раду Держав Пацифіку, — що її рішення в справі власної безпеки матимуть велике значення не тільки для азійського континенту, але й для цілого світу.

І тому не диво, що світова преса, а в першій мірі преса ЗСА присвячує дуже багато уваги цій події і старається відгадати: куди тепер піде мілітарна політика Японії?

Занепокоєння в ЗСА

У Вашингтоні сподіваються, що відтепер Японія більше усамостійниться і, з одного боку, більше працюватиме для встановлення світового миру, а з другого — стäратиметься здержувати ріст зброєння в світі.

Найбільше, чого вільний світ боїться, так це те, щоб Токіо не вибрало „деґоллівської лінії, тобто щоб Японія не пішла „сама" в розбудові своєї мілітарної сили, як це свого часу зробила Франція. Загально побоюються, що така незалежна лінія напевно довела б до того, що Японія старалася б розбудувати свою власну атомову зброю. Це може статися тим більше, твердять американські знавці, що в Японії щораз більше поширюється вплив правих елементів, які намагаються привернути давнє значення для своєї країни в першій мірі в Азії, а потім в цілому світі; далі, що ці праві елементи занепокоєні справою безпеки Японії після того, як ЗСА відтягнуть свою мілітарну потугу з азійського та тихоокеанського районів. А що таке може статися, найкраще свідчить факт, що, як повідомляє світова, а в першій мірі американська преса з Токіо, теперішній консервативний уряд Японії вже почав поволі посуватися ще більше направо і видатки на оборону будуть драматично збільшуватися в найближчих 5-ох роках.

Найменше правдоподібним є те, пишуть знавці, що в Японії повернеться курс поміркованої лівиці з її політикою „неозброєної невтральности", отже тривимірної балянсуючої політики між ЗСА, СССР і комуністичним Китаєм. Таку політику підтримують багато японських інтелектуалів. Політика такої невтральности є дуже принадною для японців, але, щоб її застосувати, треба порвати з ЗСА, а на це Японія покищо не піде.

Найбільш правдоподібним, на думку багатьох обсерваторів, дальша політика Японії буде такою, як була досі: задержуючи американсько-японський договір безпеки та погоджуючись на оборону Японії проти зовнішньої агресії американською атомовою зброєю, рівночасно зміцнювати свої власні конвенційні збройні сили.

Розбудова летунства і фльоти

Деякі спостерігачі побоюються, що зріст почуття незалежности в правлячій партії Японії може спричинитись до того, що в тій країні переможе „лінія де Голля". А що до цього йдеться — свідчить постійний зріст впливів правого крила тієї партії.

Януґіро Накасане, генеральний директор японської Оборонної Аґенції, твердить, що Японія повинна бути в спромозі сама себе боронити від зовнішньої агресії. Підтримуваний прем'єром Ейсаку Сато, він каже, що Японія мусить розбудувати своє летунство та фльоту і змодернізувати озброєння своєї армії.

Знавці твердять, що якщо японська економіка й далі зростатиме на 11% річно, як це було дотепер, а оборонні видатки й далі становитимуть 1% загального національного прибутку, то оборонний бюджет Японії в 1975 р. дійде до 4-ох більйонів долярів. Тоді Японія матиме кілька ескадриль власного виробу наймодерніших бойових бомбовиків типу Фантом Ф-4, а японська фльота буде також значно скріплена.

Японія не підписала атомового договору.

Уряд Сато постійно повторює, що Японія не має наміру розбудовувати своєї атомової зброї, мовляв, від усякої зовнішньої атомової агресії її боронитимуть ЗСА своєю атомовою зброєю. Одначе, обсерватори дивуються, чому Токіо відмовляється ратифікувати договір про поширювання цієї зброї?

Крайні консерватисти в правлячій японській партії домагаються, щоб Японія не зрікалася можливости розбудови своєї власної атомової зброї в майбутньому. Таку свою вимогу мотивують вони тим, що СССР вже є великою атомовою потугою, а комуністичний Китай поспішно розбудовує свою атомову зброю. Дехто із спостерігачів вважає, що японський уряд піде тією ж дорогою і почне розбудовувати свою власну нуклеарну зброю.

Ті знавці, які недоцінюють зросту сил правих елементів в Японії, доказують, що практичні японці будуть далі придержуватися теперішнього курсу, що „найкращим успіхом — є сам успіх". Вони твердять, що вплив правого Накасане тепер і в майбутньому, правдоподібно перебільшений.

Обопільна оборона

Американсько - японський оборонний договір зобов'язує обидві сторони до негайної взаємної допомоги в разі збройної агресії проти котроїсь із договірних сторін.

Отже, цей договір уповноважує ЗСА мати свої мілітарні бази в Японії для „вдержування безпеки Японії і Далекого Сходу". Проте, статут цих баз змінюється — деякі з них на наступні 5 років можуть служити для спільного користування обох держав; також число баз в міру потреби зменшуватиметься, а рівномірно з тим буде зменшуватися число американських збройних сил Японії.

Цей відновлений після 22 червня ц. р. американсько-японський оборонний договір, як зазначають військові знавці, дуже корисний для Японії: він запевняє її безпеку доти, поки вона не розбудує своєї власної мілітарної сили, з атомовою зброєю включно. Коли ж японці будуть певними, що їхня власна мілітарна потуга вже настільки сильна, що може сама запевнити безпеку країни, тоді Японія може виповісти оборонний договір із ЗСА.

З НАШИХ БУДНІВ

ВАКАЦІЇ І ПОЛІТИКА

Друг Олекса повністю готовий зустрічати Свято Незалежности 4-го липня: сина-школяра відставив до хлоп'ячого літнього табору на Союзівці, дружину з меншою донечкою завіз на фарму в близькому сусідстві, щоб їй вигідно було відвідувати на таборі малого збитошника, постачати йому час від часу харчове підкріплення. Залишившись дома самітнім, в характері солом'яного вдівця, друг Олекса має тепер нагоду частіше заскакувати на політичний перелаз у клюбі „Лиса Микити" в Ню Йорку, брати участь в різних цікавих панелях. Один з таких панелів відбувся в „Лисі Микиті" зараз після демократичних правиборів у нашому місті.

— У вівторок по полудні вертаюся з праці, — розповідав друг Олекса, — заходжу в Народний Дім, стукаю-грюкаю в клюбові двері, а вони закриті на десять пустів!

— А ви, добродію, поводьтеся культурніше і не ламайте дверей в національній установі, — каже мені директор Народного Дому, пан-артист Королик. — Кожна освічена людина знає, що чині правибори і всі бари закриті до години 10:30 вечора.

— Ех, і розбісив мене пан директор тією своєю заввагою про освіченість, — слово чести вам говорю! Бо ви мені скажіть, під милий Біг, що мене, реєстрованого республіканця, обходять демократичні правибори?! Чому я маю терпіти через те, що хтось іде чи не йде голосувати за пана Голдберґа чи за пана Самуїла? Як громадянин цієї країни, я маю забезпечене конституцією право почуватися щасливим і вимагаю реформи виборчого закону в тому напрямку, щоб під час демократичних правиборів — для республіканців цієї великої Метрополії була відкрита половина всіх барів у нашому місті, між ними також „Лис Микита", „Орхідея" і пан Степан Бардигула.

У пожвавленій дискусії над заявою друга Олекси, що потім відбулася на політичному перелазі, опінії дискутантів поділилися: одні гаряче підтримували його внесок і були за проєкт реформи виборчого закону, інші, розважніші голови, твердили, що такий закон ніколи не перейде в Албані. Якби відкрито половину барів у Ню Йорку, тоді й ніхто з демократів не піде до голосування, оскільки кожному громадянинові, не дивлячись на його партійну приналежність, приємніше в таких випадках сидіти в охолодженій атмосфері, попивати скача з содою і дивитись на телевізію.

Дискутанти не винесли в цій справі жадних конкретних резолюцій, але вирішили продовжувати розмови на цю тему після Свята Незалежности. А тепер дозвольте, від імени політичного перелазу, побажати всім його учасникам гарних, приємних вакацій, культурного відпочинку, а коли проводитимете своє дозвілля в районі американських Карпат, тоді вже обов'язково завітайте до Гантеру та відвідайте в пансіоні „Ксеня" нову виставку картин нашого знаменитого Ека — Едварда Козака!

Ікер

Осип Залеський,
четар УГА

УКРАЇНСЬКА БРИҐАДА В НІМЕЦЬКІМ ЯБЛІННІМ

(1)

В українській військовій мемуаристиці мало згадується про військову формацію, яка постала вліті 1919 року в Чехо-Словацькій републіці під назвою Українська Бриґада в Німецькім Ябліннім. У п'ятдесятліття створення цієї Бригади хочу подати коротку її історію.

Як відомо з історії наших визвольних змагань, у травні 1919 р. польська армія почала генеральний наступ проти Української Галицької Армії з метою проломити фронт і зайняти Східню Галичину, себто Західню Область УНР. В той час поляки дістали сильне військове підкріплення, т. зв. армію ген. Галлера, зформовану на французькій території з колишніх полонених польських вояків австрійської та німецької армій, а також поляків-добровільців з Америки й Канади. Ця армія мала бути вислана на протибольшевицький фронт, щоб рятувати Польщу від большевицької навали. Під такою умовою держави Антанти дозволили зформувати цю військову одиницю і допомогли їй військовим вирядом. Та польський уряд обманув своїх протекторів і, замість вислати „галерчиків" проти большевиків, кинув її на польсько-український фронт у Галичині.

Наша фронтова лінія проходила тоді від чеського кордону в Карпатах на захід від міста Турки, в північному напрямку під Перемишль, далі на схід від Львова і в північно-східньому напрямку до Волині. Ліве крило нашої армії, що підлягало команді 3-го корпусу УГА, творила Гірська Бригада, яка правим крилом сусідувала з дивізією полк. А. Кравса біля містечка Хирова, а ліве крило доходило до чеського кордону в Карпатах, на південний захід від Турки.

У першій половині травня 1919 р. було вже замітно, що поляки приготовляються до генерального наступу, діставши сильне підкріплення армією ген. Галлера. Перші бої почалися на відтинку Крукеничі, а 15 травня мав початися наступ на фронті Гірської Бригади о год. 8-ій ранком, як про це довідалась наша розвідка.

Команда 3-го корпусу УГА дала наказ, щоб наша бриґада випередила поляків і вдарила на них о год. 4-ій ранку, в такий спосіб заскочивши поляків і взявши ініціятиву наступу у свої руки. Та біда була в тому, що наша піхота і артилерія не мали подостатком набоїв.

Амуніційний р е ф е р е н т корпусу запевнив нас телефоном, що поїзд з амуніцією прибуде своєчасно на залізничу станцію Старий Самбір, з якого було близько до фронтової лінії. На станції ждали від вечора підводи, які мали доставити амуніцію на фронт.

В Команді Групи Старий Самбір, яка була частиною Гірської Бриґади, ми нетерпеливо очікували на заповіджений транспорт, раз-у-раз телефонуючи до Стрия, „що є з амуніцією?" Нас потішали, що поїзд уже відійшов, а години минали, і ми амуніції так і не дістали. А о годині 8-ій почався наступ поляків.

Наші стрільці, вистрілявши всі набої, почали відступати, а кожний військовик знає, що стрілець, не маючи, чим стріляти, впадає в паніку. Наш фронт заломився і потягнув за собою ліве крило дивізії Кравса. Команда перенеслася на залізничу станцію Стрілки-Топільниця, щоб там творити нову фронтову лінію, але не було її ким обсадити, бо стрільці розбрелися по горах, прямуючи на південь, до чеської границі. З горстки стрільців, що їх вдалося зібрати, із запасної півсотні, що була при команді Групи, бойової лінії фронту не могли створити, бо простір був завеликий.

Сполуки зі штабом корпусу не було, бо телефонічна лінія йшла через Самбір, який був уже в руках поляків.

Отже команда Гірської Бриґади мусіла діяти самостійно. Та як тут діяти, коли й та горстка вояків, що могла ще битися, не мала набоїв. А до цього „вилізла" ще й наша сантиментальність. Коли наша розвідка зголосила, що в Ст. Самборі відпочиває на ринку курінь польського війська, ми стали натискати на команданта артилерії, сотника Я. Ярему, щоб пустив туди кілька гранат. Це викликало б у тому курені замішання, спинило б хоч на деякий час наступ, дало можливість нашої контракції і евентуального здобуття амуніції від поляків. Та сот. Ярема відмовився дати такий наказ своїм гармашам, бож „гранати можуть попасти у нашу церкву, читальню „Просвіти" і доми. Типовий вияв нашої „м'якосердности", якої у війні не можна стосувати, бо тут — „або пан „або пропав".

Щоб не дати себе оточити польськими частинами, які наступали на наш, в дійсності вже не існуючий, фронт, команда Бриґади вирішила далі відступати через Турку, Бориню, Сморже в напрямі міста Сколе, в надії зв'язатися з нашими частинами 3-го корпусу, а також віднайти розсипаних у горах стрільців. Та лінія відступу була дуже тяжка, бо весняні води розмили гірські дороги, і коні ледве тягнули гармати та вози.

Увечері спинилися ми в селі Тухольці і вислали стежу до міста Сколе. Повернувшись, стежа повідомила, що в місті українських військових частин, немає, а є тільки польська „страж обивательська". Ми могли зайняти місто, але вдержати його не було виглядів, бо не було амуніції.

На нараді в домі пароха, на якій були ком. бриґади от. Черський, нач. булави сот. Шльосер, комнд. Групи Ст. Самбір сот. Мацієвич, сот. Ярема, сот. Малецький та ще деякі старшини, що зі своїми відділами спинилися в околиці села, обговорено дві можливості: або займаємо Сколе і горами пробиваємося на схід у напрямі Станиславова, щоб дістатися до наших частин, або переходимо на чеську територію, збираємо наші розпорошені частини, дістаємо від чехів хоч трохи амуніції і наступаємо з гір у напрямі Станиславова — Коломиї.

Перший плян був нереальний, бо, як я вже сказав, не було амуніції, не було харчів для людей і корму для коней, а забирати харчі від убогого гірського населення також не було можливо. Лишався другий плян: перехід на чеську територію. Чехи були з поляками у напівворожому стані і такий наш маневр був би їм навіть на руку.

По скінченні наради вибрано делеґацію в складі сот. Мацієвича, Яреми і Малецького, які ранком з білим прапорцем і трубачем, на конях переїхали чеську границю і зголосилися в чеській команді в селі Нижні Веречки. Комендант станиці, порозумівшися телефонічно з вищою командою, дав згоду на наш перехід, з тим, що остаточне рішення щодо нашого пляну дістанемо від вищої чеської команди.

Ми перейшли селом Климець, останнім селом перед чеським кордоном, закопали в лісі рештки нашої артилерійської амуніції — в надії, що її ще згодом використаємо — і дійшли до села Нижні Веречки. Тут зустріли ми невеликі наші військові частини, що перейшли Карпати і їх чеська прикордонна сторожа спрямувала до Вечерок.

(Далі буде)

Сороколітній ювілей священства о. Й. Скульського

Всч. о. Й. Скульський (в ризах) виходить з парафіяльного дому до церкви в асисті Владики Иосифа Шмондюка та священиків

24 травня в Ню Гейвені відзначено 40-ліття священства о. Й. Скульского, який від 6 років є душпастирем при католицькій церкві св. Арх. Михаїла.

Свято розпочато Службою Божою, яку відправив о. ювілят в асисті священиків та в присутності єпископа Иосифа Шмондюка і посадника міста Ню Гейвену п. Б. Гайди. Відтак всі учасники свята перейшли походом до церковної залі, де зібралось понад 300 парафіян, знакомих і родина ювілята, щоб при спільному обіді звеличати священичу працю о. Й. Скульського, який майже від 1939 р. перебуває на еміґрації, виконуючи душпастирські обов'язки. Його першими місцями побуту були Австрія і Німеччина, де він працював серед втікачів і полонених. В 1942 на короткий час повертає до Львова, щоб в 1944 еміґрувати до Німеччини. В 1945 р. після закінчення війни він переїхав до Риму, де одержав призначення виїхати до Бразилії. Щойно в 1963 приїхав до Америки, де після короткого побуту в Кольчестері і Ню Брітен в 1965 р. одержав призначення в Ню Гейвені.

Бенкет з нагоди 40-ліття священства відкрив голова п. Доналд Горбатий, а ним проводив п. Р. Хижей. Єпископ Шмондюк перевів молитву, після якої шкільні діти Р. Фіґоль, Х. Телюк і А. Кизик передали о. ювілятові китицю квітів.

Першим промовцем був посадник міста Ню Гейвену п. Б. Гайда, який підчеркнув особисту пошану до о. Скульського. Від громади по англійськи привіт зложив п. М. Дмитерко, а по українськи проф. І. Телюк, який привітав також від УНС, членом якого є о. Скульський. Пані О. Мандич зложила привіт від СУА, а пані А. Плуговська від Сестрицтва при церкві св. Михаїла.

В програмі взяла участь група танцюристів „Веселка" під керівництвом п. В. Гіни. Довшу промову в жартівливій формі виголосив єпископ Шмондюк, підчеркуючи характер і працю ювілята. Додаткові побажання зложили також, бувший парох о. шамбелян І. Стах і теперішній парох католицької громади в Ню Гейвені о. В. Осташ.

На закінчення бенкету п. Е. Козюпа передав від парафії подарунок, за що о. Й. Скульський сердечно подякував, як також за влаштування ювілею. Кардинал Й. Сліпий і архиєп. І. Бучко прислали привіти з Риму з нагоди 40-ліття священства о. Скульського.

Українська мистецька ґалерія в Чикаґо

Чикаґо. — З ініціятиви та заходами відомого громадського діяча і підприємця д-ра Богдана Старуха тут відкрито першу українську мистецьку ґалерію. Під час відкриття ґалерії, 27 червня численно зібрана публіка мала змогу познайомитися з кращими мистецькими творами 42 українських малярів та скульпторів, виставленими у відповідно для цієї цілі влаштованому і добре обладнованому приміщенні.

Саму церемонію формального відкриття започаткував молитвою місцевий парох о. П. Джулинський, а відкриття ґалерії довершив д-р М. Сосновський з Ню Йорку. У своєму слові з цього приводу він вказав на важливість того роду підприємства для поширення українських мистецьких надбань серед найширших кіл українського суспільства.

Організація власних мистецьких ґалерій в окремих українських осередках є свідоцтвом нашого культурного росту і збільшених наших культурних потреб, а з другого боку дає підстави надіятися на створення потрібного клімату і кращих умов для творчої праці наших мистців.

На терені Чикаґа українська мистецька ґалерія „Дельта" є першим цього роду підприємством. Особа самого власника дає запоруку, що ґалерія буде розвиватися і буде втримана на належному поземі. Д-р Б. Старух має вироблене ім'я серед української громади в Чикаґо. Він зумів не тільки зорганізувати та розбудувати на протязі останніх десяти років підприємство, яке спеціялізується в продажу творів народного мистецтва, але теж наладнав виробництво керамічних товарів, використовуючи сучасні народні мотиви і мотиви давньої трипільської культури. Крім того він наладнав імпорт товарів з різних країн в Европі, головно в ділянці кришталевих виробів.

З новим і важливим почином треба привітати д-ра Б. Старуха та побажати йому якнайкращих успіхів в майбутньому.

Н. Н.

Світовий Конгрес Молоді відбудеться в Ню Йорку

(Закінчення зі стор. 1-ої)

цію серед делеґатів Конгресу та шукати можливостей представити проблеми переслідування та поневолення українського народу на форумі цього збору молоді. Рішено провадити акцію з рамени молодечої секції Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, а її координатором намічено д-ра М. Сосновського, екзекутивного директора Секретаріяту. Кожна з молодечих організацій виделеґувала по двох представників до комісії, яка має тісно співпрацювати з д-ром Сосновським в підготовці та переведенні інформаційної акції. З уваги на короткий час, молодечі організації зобов'язалися негайно приступити до зактуалізування цієї справи серед української молоді Ню Йорку та околиці.

Зборами, в яких взяли участь представники Пласту, СУМА, СУСТА, „Зарева", ТУСМ-у, СУАСТ-Схід та екзекутиви УККА, проводив інж. Л. Калинич („Зарево"). Крім цієї справи, обговорено також плян святкувань 30-ліття УККА та участь молоді в імпрезах, що відбудуться у Філядельфії 24 і 25-го жовтня ц.р. Цю справу реферував мґр. Іван Базарко, екзекутивний директор Українського Конґресового Комітету Америки.

Літературний вечір поета Богдана Бойчука у Дітройті

28-го лютого відбувся у Дітройті літературний вечір поета Богдана Бойчука в приявності автора, який прибув з Ню Йорку. Пані Ася Гумецька, дійсний професор Мишиґенського університету подала в доповіді цікаву аналізу творчости поета, яка буде надрукована у другому числі „Естафети", або в четвертому числі „Терему". Поза цією доповіддю, усю програму виконала наша студентська молодь. Сам автор читав свою частинно тільки друковану поему. „Подорож з учителем". Твори поета читали Оксана Балтарович, Мирослава Коваль, Ада Легета і Тамара Рихтицька, програму заповідала притаманним собі стилем Оксана Балтарович.

Друга частина вечора була присвячена постановці фрагментів драми „Голод" у яку включено балетне дійство у виконанні Мотрі Макар. Це була спеціяльно створена для драми композиція танку, якою Мотря виявила свій мистецький рівень і відчуття задуму поета. „Голос" з прологу виконав відомий ще з краю актор Микола Кавка. Програма проходила на тлі музики, дібраної з творів клясичних композиторів.

Фрагменти драми читали Лада Прокоп і Роман Тарнавський, коментарі і ремарки належали Ромі Когут. Слухачі заворожені поетовим словом, з відчуттям мистецького слова і сили твору, переживали трагедію нашого народу 33-го року. Читання поезій і драми підготовила Лада Прокоп. Вечір, один з кращих у Дітройті, зібрав цю публіку, яка цікавиться культурним життям і яка буває постійно на вечорах колись Інституту Української Культури, а тепер АДУК „, Дітройт і ОЖ ОЧСУ. У вечорі брали ще участь Василь Щербій (відкриття), Я. Петращук (звукове оформлення), В. Потапенко (технічне оформлення), Стефанія Легета (кінцеве слово).

На вечері розійшлися усі збірки Б. Бойчука, та інші видання Нюйоркської Групи, які привіз із собою автор, замовлено ще кілька десять примірників, з осібна драми „Голод".

АДУК готовить на осінь готовиться друга частина, присвячена козацькому бароккo у мистецтві, архітектурі і музиці.

Н. Н.

МАГАЗИН ІЗ СТАРИМИ СОВЄТСЬКИМИ ВИДАННЯМИ

У Харкові в кінці червня відкривсь незвичайний книжковий магазин „Знахідка", або „Стара книга": у ньому продають книжки совєтського видання до 1966 р. Для цього їх поскуповували по різних книжкових магазинах і крамницях у цілій області. Керує „Знахідкою" К. Алєксандрова, яка має зв'язок із „Союзпечаттю". „Літературна Україна" з 23-го червня сповіщала, що надходять багато замовлень „з Москви, Новосибірську, Омську, Липецьку, Чернігова" — найбільше з Росії.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Президія УНРади відбула пленарне засідання

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хильних ред. М. Добрянському членів своєї фракції і призначила нових.

Лівиця УРДП (Гришко, Гасенко) прийшла на пленум президії УНРади з заявою про виведення проф. Собчинського з членів УНРади і про призначення на його місце невідомого поза Мюнхеном члена своєї партії. Але ця спроба викликала енергійне заперечення інших членів фракції УРДП, а насамперед п. Міняйла. Він сказав, що проф. Собчинський ще за І. П. Багряного був членом Президії. Проти його відкликання виступає 5 крайових комітетів УРДП, генеральний секретар УРДП проф. М. Степаненко та кілька його прихильників у секретаріяті партії. Пан Міняйло запропонував не передавати згадане питання на розгляд реґуляміново-мандатної комісії УНРади (членів Президії обирають на сесії, їх можна замінити лише тоді, коли в партії є згода на те) і залишити стан у фракції УРДП без змін, на що вимушена була погодитися лівиця, яка, правда, зачитала заздалегідь заготовлену заяву про втручання голови УНРади д-ра Я. Маковецького і президента УНР М. Лівицького до внутрішніх справ партії. Заява була спростована і вказано на низку її неточностей і пропаґандивний характер.

Внесок ред. М. Добрянського (УНДО) і д-ра Курдюка (ОУНз), зроблений на початку засідання, висловити недовір'я голові УНРади знайшов підтримку лише у його авторів. До речі, цей внесок не мав під собою юридичних підстав, бо голову УНРади обирають на сесії і члени Президії УНРади не мають права його переобирати.

Справа об'єднання українських селянських партій Союзу Земель Соборної України із Селянської Партії (СЗСУ-СП), до якого приєднався також представник Союзу Конструктивно-Творчих Сил України д-. Кашинський не викликала особливої дискусії. Голова фракції СЗСУ-СП в УНРаді ред. Ю. Семенко спростував закиди лідера УРДП в УНРаді інж. Ф. Гасенка про нібито самочинне об'єднання, не погоджене з керівними органами названих партій. Таким чином в УНРаді замість т. зв. позасекторного сектору, до якого входили раніше три названі партії, створено одну фракцію СЗСУ-СП, що має тепер шість місць: В. Доленко, Г. Бабенко, Ф. Вала, П. Кашинський і Ю. Семенко. Шостий член буде, як говорилося, призначений згодом.

Вперше після 6-ої сесії УНРади в праці пленуму президії УНРади брав участь її член В. Доленко, лідер СЗСУ-СП, що його було позбавлено прав члена УНРади за критику діяльности ДЦ УНР.

Президія УНРади затвердила бюджет ДЦ УНР на поточний рік.

Чи протиставить більшості УНРади (УНДО), УСП ОУНз УРДП за невтрального становища СЗСУ-СП) опозиція — ОУНз та лівиця УРДП і УНДО) конструктивну діяльність, покаже недалеке майбутнє.

Відкритий тенісовий турнір на Союзівці 18-го і 19-го липня

В суботу і в неділю, 18-го і 19-го липня ц.р., відбудеться на „Союзівці" відкритий тенісовий турнір чоловіків за чаші Українського Народного Союзу, які одержать два фіналісти, за перше і друге місце. До участи в цьому турнірі допущені і запрошені тенісисти чоловіки без огляду на вік. Реєстрація тенісистів учасників відбуватиметься на „Союзівці" в першому дні турніру до 9-ої години ранку, тобто на годину перед початком турніру реєстрація буде закінчена. Кожний тенісист разом із зголошенням до участи має вплатити реєстраційну оплату в сумі $3.00 Початок турніру визначений на 10:00 годину ранку, 18-го липня.

Ціллю цього відкритого тенісового турніру є дати тенісистам змогу порівняти свої сили та набути турнірової заправи до грядучих першостей УСЦАК. Це важливе тим більше, що вже відбуто турнір за першість СУАСТ-Схід і тепер на Сході залишилося надто багато часу без нагоди для тенісистів стануги до змагу за чаші і лаври першунів цього відкритого турніру. А корти Союзівки після переведеного ремонту ждуть на добрих тенісистів і на завзяті двобої поміж найкращими.

„Ч.СІЧ" — „РУХ", ПОЛЬЩА

Футбольна дружина „Чорноморської Січі" з Нюарку зустрінеться із дружиною „Рух" з міста Хожуф, Польща, у міжнародних змаганнях, які відбудуться в середу, 8-го липня ц.р. о год. 8:30 вечором на міському стадіоні при Блумфілд Евню (на розі Розвіл Евню) в Нюарку.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого
бл. п. проф. Г. НЕДІЛЬСЬКОГО
зложили 120.00 долярів
на Кодекс Українських Народних Мелодій д-ра Зіновія Лиська:
О. і Я. Городецькі, О. і Ю. Гной, О. і Т. Зазуля, Л. і Л. Зелик, А. і М. Крупшин, Х. і Ю. Кушнір, Н. і Р. Лазор, Д. і О. Леськів, В. і Р. Павлюк, О. і І. Подусовський, О. і Р. Ратич, Я. і А. Стецик.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. АНТОНА МАЛЮЦИ
склав 70-ий Відділ Українського Народного Союзу — „Український Поступовий Клюб" в Джерзі Сіті, Н. Дж.
$15.00 (п'ятнадцять долярів)
на Осередок НТШ в Сарселі, Франція

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Невіджалуваного МУЖА
бл. п. мґр. фарм.
ОСИПА ГОРОДИСЬКОГО
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл.
2250 Вест Кортез вулиці
в понеділок, 13-го липня 1970 р. о год. 8-ій рано
Цією дорогою повідомляю Рідних, Друзів і Знайомих.
Про ласкаву участь і молитви в цей день за Душу Покійного просить
дружина — МИХАЙЛИНА

Патріотична вистава „1776"

(Театральний відгук)

На Бродвеї в Ню Йорку, в „Театрі 46-ої Вулиці" незмінно заповнені всі місця, дармащо середній квиток коштує 10 дол. Що ще більш вимовне: три чверті глядачів на кожній виставі — американська молодь. Театр показує музичну комедію чи, точніше, оперету під назвою „1776", лібретто Пітера Стона, музика й ідея створення такого спектаклю — Шермана Едвардса, в ролях виступають такі першоклясні актори музичної комедії, як Вілліям Деніел, Пол Гехт, Говард да Сільва та ін. Оперета „1776" одержала нагороди „Тоні" і відому в „Ню Йоркс Драма Крітікс Серкл", як найкращий музичний твір цього жанру за 1968-69 рр. на Бродвеї. Вистава йде без перерви, і понад дві години здаються глядачеві - слухачеві двома хвилинами.

Композитор і раніше викладач історії в Джеймс Монро гайскулі, Шерман Едвардс, кілька років виношував думку — створити музично - драматичну виставу про початок постання американської держави. Таке, здавалося б, мало придатне тематично завдання він і співавтори оперети „1776" блискуче розв'язали. Вистава повна ж и т т я, проходить у швидкому ритмі, з надзвичайною легкістю, без зайвої помпезности.

Представники 13 стейтів, які наважилися виступити в Конґресі проти англійського панування, за створення власної американської держави, — нараджуються у Філядельфії в той час, коли дехто ще боїться такого рішучого кроку, а Кур'єр із фронту, в бездоганному виконанні молодого актора Ската Джервіса, приносить невтішні вісті. Глибокі міркування про необхідність проголошення власної державности поєднані в опереті з короткими характеристиками членів Конґресу, з їх слабостями й кваліфікаціями, радощами й болями, як за всю країну, так і чисто особистими.

Між представниками 13 стейтів такі історичні постаті як Джон Едемс — душа проголошення незалежности, д-р Бенджемін Франклін, Томас Джефферсон... Джефферсон, молодий чоловік, закоханий у свою наречену та в музику... Але Конґрес доручає йому скласти текст проголошення, під яким підписались всі „бунтівники", який нині вивчають у школах і який був і є підставою існування ЗСА. Нетерпеливо проходжуються тісненькою вуличкою старої Філядельфії представники Конґресу, очікуючи, коли Джефферсон нарешті закінчить писати „Проклямацію Незалежности", але це не перешкоджає їм заспівати і врешті - решт затанцювати на радощах, коли Джефферсон таки закінчив працю.

Поважні хори в опереті „1776" чергуються з веселими пісеньками „Він грає на скрипці", „Сідай, Джоне", „Маляса" й ін.

Високомистецька патріотична вистава закінчується відтворенням відомої картини, що зображує Конґрес під час підписання Декларації Незалежности, і з допомогою кіна — побільшеними автентичними підписами творців американської держави.

Музична комедія „1776" — це не лише мистецький і патріотичний твір. Вона показує, що й найбільш складні, „важкі" теми можна вивести на сцені легко й сприймально та що і в сучасній Америці не конче на театральнім кону треба показувати роздягнених людей чи вдаватись до трюкацтв, щоб мати велетенський успіх.

Л. П.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО КУЛЬЧИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 6 червня 1970 р. Нар. в с. Новосілка, пов. Тернопіль, Україна. Полишив у смутку дочку Зеновію, зятя, і 2 внуків. Похорон відбувся 9-го червня 1970 р. на цвинтар св. о. Миколая.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Семків, секр.

ІВАН ЮРКІВ, член УНС Відділ 444 Т-ва М. Лисенка в Саскатуні, Канада, помер 9 червня 1970 р. на 24 р. ж. Став членом УНС в 1969 р. Полишив у смутку батька, матір і сестру. Похорон відбувся 11 червня 1970 р. на укр. правосл. цвинтарі в Йорктоні, Саск., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Вовк, секр.

ТЕОДОР БІЛОУС, член і касир (40 років) 327 Відд. Т-ва Запор. Січ УНС в Гемпстеді, Н. Й., помер 19 червня 1970 р. на 85 р. ж. Став членом УНС в 1917 р. Полишив у смутку дружину Софію, сина Івана та 3 внуків. Похорон відбувся 22-го червня 1970 р. на цвинтарі св. Марії у Флашінґу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ДАВИД, член УНС Відд. 430 Т-ва Дністер у Філядельфії, Па., помер 18 травня 1970 р. на 54 р. ж. Став членом УНС в 1952 р. Полишив у смутку Мелянію, Іванну і Андрія. Похорон відбувся 21 травня 1970 р. на цвинтарі св. Марії.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

TEODOR MUZYCZKA, член УНС Відд. 271 Т-ва Т. Шевченка в Байон, Н. Дж., помер 6 червня 1970 р. на 50 р. ж. Став членом УНС в 1959 р. Полишив у смутку матір та родину. Похорон відбувся 10 червня 1970 р. на цвинтарі Holy Cross, Arlington, N. J.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Волошин, секр.

АНАСТАСІЯ КИДЛИК, членка УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., померла 13 квітня 1970 р. на 77 р. ж. Полишила в смутку дочку Марію, синів: Михайла та Володимира. Похорон відбувся 13 квітня 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Ню Йорку, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Вишиваний, секр.

АНАСТАЗІЯ СКРИЦКА, довголітня членка УНС Відд. 355 Т-ва Запор. Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, померла 20 травня 1970 р. на 81 р. ж. Нар. в с. Люблинець Новий, повіт Цішанів, Україна, стала членкою УНС в 1920 р. Полишила в смутку дочку Франціс, 2 внуків і родину. Похорон відбувся 23 травня 1970 р. на цвинтарі Монт Олівер в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Госяк, секр.

ПАРАСКЕВІЯ ГАЛОНЩКА, членка УНС Відд. 241 Т-ва І. Франка в Вунсакет, Р. Ай., померла 12 червня 1970 р. на 70 р. ж. Нар. в с. Лука Мала, пов. Скалат, Україна, і стала членкою УНС в 1926 р. Полишила в смутку сина Стефана, 2 дочки: Марію і Ольгу, 10 внуків. Похорон відбувся 15 червня 1970 р. на цвинтарі св. Михаїла у Вунсакет, Р. Ай.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Бардачевський, секр.

MARTIN DRAGANCHUK, член УНС Відд. 281 Т-ва Т. Шевченка в Байон, Н. Дж., помер 12 червня 1970 р. на 77 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1944 р. Полишив у смутку дружину Ксеню, дочку Марію, 2 синів: Дмитра і Василя і 10 внуків. Похорон відбувся 15 червня 1970 р. на цвинтарі Голі Нейм в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Волошин, секр.

КАТЕРИНА КЛЕМЕНЧУК, членка УНС Відд. 93 Т-ва І. Франка в Централ Фолс, померла 18 червня 1970 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Свидниці, пов. Яворів, Україна, і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку мужа Івана, 3 синів: Волта, Елик і Івана, 3 дочки: Стелу, Гелен і Зофі, 9 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 22-го червня 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Комберлянд, Р. Ай.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Данилюк, секр.

WALTER CHESNOWSKY, член УНС Відд. 281 Т-ва Т. Шевченка в Байон, Н. Дж., помер 16 червня 1970 р. на 55 р. ж. Полишив у смутку дружину Елизавету, сина і доньку. Похорон відбувся 19 червня 1970 р. на цвинтарі в Bayside, J. C., N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Волошин, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ 1970 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вул. В серпні — збори в неділю, 9-го, там же. — В. Козир, предс., Т. Шмагала, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Піврічні збори Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі Пр. Діви Марії, 105 вул. Кінсман. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії та делегатів з 27-ої Конвенції УНС. Проситься чл. прибути. — В. Брездун, предс., М. Сентий, кас., В. Владика, фін. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 219 Відд. від год. 9:30 до 10:30 ранку при 675 South 19th Street. Проситься членство прибути на збори. — Марія Юров, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!